

SWEDISH NATIONAL HERITAGE BOARD
RIKSANTIKVARIÉÄMBETET

Byggnadsminnesförklaring av byggnad på fastigheten Aby 2:1 (Aby säteri),
Tossene socken, Sotenäs kommun
(3 bilagor)

Aby säteri har i olika sammanhang bedömts ha ett betydande historiskt värde. När länsstyrelsen yttrade sig till kammarkollegiet rörande försäljning av Aby säteri till hushållningssällskapet 1976-03-05 framhölls att byggnaderna borde bevaras för framtiden. I en bifogad promemoria från planenheten påpekades att det var önskvärt att karaktärsbyggnaderna byggnadsminnesförklarades. Riksantikvarieämbetet förklarade sig i skrivelse 1976-04-27 berett väcka fråga om byggnadsminnesförklaring. När länsstyrelsen övertog handläggningen av ärenden enligt byggnadsminneslagen väckte länsstyrelsen frågan genom anmälan till inskrivningsmyndigheten 1976-10-12. Byggnadsnämnden i Sotenäs kommun tillstyrkte en byggnadsminnesförklaring av byggnader på rubricerade fastighet 1976-11-23.

Med ägaren, Hushållningssällskapet, har därefter länsstyrelsen fört diskussioner om skyddsbestämmelser, restaureringsåtgärder och bidragsmöjligheter. Länsstyrelsen har under tiden också gjort en dokumentation av anläggningen, som tryckts i form av en rapport. Med hjälp av bidrag från riksantikvarieämbetet kommer ekonomibygnaderna att rustas upp under 1983. Hushållningssällskapet har genom sitt förvaltningsutskott accepterat byggnadsminnesförklaring vid sammanträde 1983-01-14.

Äldsta uppgifterna om Aby daterar sig till 1307. Under medeltiden var gården knuten till olika stormän. 1661 såldes gården till Margareta Hvitfeldt och blev en av hennes huvudgårdar. Som sådan kom den också att höra till den Hvitfeldtska stipendieinrättningen. Av de i dag befintliga byggnaderna stannar i varje fall mangårdsbyggnaden och flygelbyggnaderna från 1700-talet. Stora ladan kan i vissa delar vara äldre. Övriga byggnader daterar sig från 1800-talet. Tillsammans bildar byggnaderna i anslutning till Abyfjordens dalgång en betydelsefull bohuslänsk kulturhistorisk miljö. I det på stora sätesgårdar fattiga landskapet ger anläggningen en bild av den enkelhet i arkitektur och av den relativt lilla skalan som var typisk för bohuslänska sätesgårdar i gångna tider. Gården har också - genom sin anknytning till landskapets historia och till personer som haft betydelse för bygdens utveckling - en stark förankring i bohuslänsk tradition.

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 1 § lagen om byggnadsminnen (1960:690) gårdsanläggningen på ovan angivna fastighet för byggnadsminne.

1983-04-25

11.392-3804-76

Länsstyrelsen meddelar enligt 2 § samma lag följande skyddsföreskrifter.

- 1 Byggnader som särskilt markerats (nr 1-7A) på bifogad karta får inte rivas, flyttas eller till sitt yttre byggas om eller på annat sätt förändras.
- 2 I byggnaderna 1 (utom flygelbyggnaderna), 2 t o m 6 får inte sådana åtgärder vidtagas som medför ingrepp i befintlig rumsindelning eller stomme såsom bärande väggar och takstolar.
- 3 Byggnaderna skall underhållas så att de inte förfaller. Vård- och underhållsarbeten skall utföras på ett sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar.
- 4 Det område kring byggnaderna som avgränsats med streckad linje på bifogad karta skall hållas i sådant skick att byggnadernas utseende och karaktär inte förvanskas.

Länsstyrelsen lämnar råd i fråga om underhållet av byggnaderna och värden av det kringliggande området.

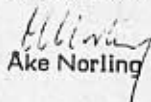
Om ändring av byggnadsminnet i strid mot meddelade skyddsföreskrifter finnes nödvändiga för att byggnaden skall vara till nytta eller om sådan ändring eljest kan anses påkallad av särskilda skäl, får länsstyrelsen enligt 3 § lagen om byggnadsminnen meddela tillstånd härtill.

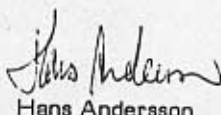
Enligt 14 § tredje stycket lagen om byggnadsminnen gäller detta beslut omedelbart, även om det överklagas.

Detta beslut kan överklagas hos kammarrätten i Göteborg inom tre veckor, se bilaga (formulär 1).

Beslut i detta ärende har fattats av länsstyrelsens styrelse. I beslutet deltog landshövdingen Ake Norling, ledamöterna Lars-Ake Skager, Erling Sundwall, Bengt-Olof Thylén, Sven Lignell, Ingemar Svensson, Rune Thorén, Stig Grauers, Kerstin Sandborg och Elof Karlsson samt tjänstgörande suppleanterna Einar Myhrman, Inge Johansson, Torsten Börjesson och Kurt Axelsson.

I den slutliga handläggningen deltog även länsrådet John Hägglund, länsassessorn Margareta Koch, byrådirektören Mats Norén, byrådirektören Gunnar Storm samt länsantikvarien Hans Andersson, föredragande.

Ake Norling

Hans Andersson

Bilagor

- 1 Situationsplan hörande till skyddsbestämmelserna
- 2 Rapport
- 3 Besvärshänvisning

Kopia till

Riksantikvarieämbetet och statens historiska museer (+ bilagor 1-3)
Bohusläns museum (+ bilagor 1-2)
kommunstyrelsen i Sotenäs kommun (+ bilagor 1-2)
byggnadsnämnden i Sotenäs kommun (+ bilagor 1-2)
kulturnämnden i Sotenäs kommun (+ bilagor 1-2)
fritidsnämnden i Sotenäs kommun (+ bilagor 1-2)
lantbruksnämnden (+ bilagor 1-2)
inskrivningsmyndigheten
planenheten
juridiska enheten
naturvårdsenheten
länsantikvarien
akten

Åbyfjorden

gamla ankrings-
platsen

ABY
II

Del av ekonomiska kartan

1:10 000

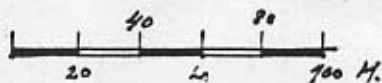
ABY SATERI

Byggnader som berörs
av skyddsföreskrifter:

Mangårdsbyggnad med
flygelbyggnader	nr 1
Magasin	nr 2
Brygghus	nr 3
Källarvind	nr 4
Lusthus	nr 5
Stora ladan	nr 6
Arbetarbostäder	nr 7 och 7 A.

Begränsningslinje av skyddsområde

Situationsplan i skala ca 1:2000

Den som vill klaga över länsstyrelsens beslut skall göra det skriftligen genom besvär till kammarrätten i Göteborg, Box 1531, 401 50 GÖTEBORG.

Besvärshandling skall ha kommit in till kammarrätten inom den tid som markerats med kryss

- tre veckor från den dag då klaganden fått del av beslutet
- två månader från den dag då klaganden fått del av beslutet
- två månader från dagen för beslutet
-

UPPLYSNINGAR

1 besvärshandling anges

1 klagandens namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer

2 beslutet som överklagas (länsstyrelsens namn, dag för beslutet och diarienummer)

3 vilken ändring som yrkas i länsstyrelsens beslut

4 vad som åberopas till stöd för ändringsyrkande

Besvärshandling skall vara egenhändigt undertecknad av klaganden eller hans ombud.